

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

• V oddelku za nove.

• EDINOST zizhaja 2 krat na teden vsako sredo in sabote o poludni. Cena za vsoto priložni 7 el. za polu leta 3 gl. 50 kr., za četrt leta 2 gl. 75 kr. — Sama priložnina 1 gl. 50 kr. za celo leto. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu in vtrankan v Trstu po 5 kr., v Gorli in v Ajdovščini po 6 kr. — Naročbna, reklamacije in inserate prejema Opravištvo, via Terreste, • Nova tiskarna.

Vsi dopisi se pošiljajo Uredništvu • via Terreste • Nuova Tipografia; vsak mora biti frankiran. Rokopisi brez posebne vrednosti se ne vračajo. — Inserati (razne vrste naznaila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi — prav cenó; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 kr.

O ženskej odgoji.

(Dalje).

Certo è che a bene ed intimamente educare, richiedesi il cuor della donna — pravi laški pisatelj Tommaso. Le žensko srce je sposobno dobro in blago odgojevati; da pa ženska more to storiti, treba, da je tudi ona deležna prave odgoje. Ako pogledamo v današnji svet ter premostimo ženstvo srednjega »omikanega« stanu (o kmetskem ženstvu bomo govorili posebe) in njegovo odgojo, sprevidimo, da sloni na slabej podlagi. Pomislimo samo na žensko dušno hrano, na čitanje in dela, s kojimi se peča. — Pri nas romani, feltoni novele itd. na žensko srce še toliko ne vplivajo, kajti so ponajveš priprosti in nedolžni, ali pri Nemcih, Francozih in Lahih je to vse drugači: roman zadnjih dveh narodov ni več srce blažeče berilo, ampak strasti vzbujajoči strup; in s to pičo se goje navadno ženske teh narodov napolnjujejoč si možgani z nesrečnimi idejami, ki jih privedejo k emancipaciji, rušbi zakona (divorzio) itd.

Apostoli emancipacije so ženskem spolu več škode naredili, nego sami mislijo. Z svojimi spisi in knjigami so mu zabičevali, da je ono moštvo enako, ter da mora radi tega imeti iste pravice; vzeli so žensko z stališča nje prilagajočega se, a niso jej odkazali družega. Ako praviš vernemu kristijanu, da ni Boga, da ni nebes — povej mu vsaj za kako drugo tako bitje, ki bi njegovo srce zadovoljilo! Ako praviš ženski, da je ona popolnoma prosta in neodvisna, da se lahko poprijemlje vsakega tudi možkega dela — da postane tako rekoč drug mož — zadovolji jo tudi v tem njenem stališču. Apostoli emancipacije pridigujejo velike neresničnosti. Žensko bitje je vse drugači vravnano; nje delokrog je bolj nagnen na notranje življenje, nego na zunanost; narava sama jej je odkazala to pot, ako jo zapusti, postane neženska ter ne izpolnjuje svojega poklica. Kdor dobro pozna človeka, umel bode, da enakost pravic in delovanja ženskih z možkim ni mogoča — žena mora vedno ostati v nekakej odvisnosti od moža; katera odvisnost pa se ne sme spremeniti v robstvo.

Tudi novodobne iznajdbe so obilo škode prizadele ženski uravnosti, kajti priliko so ponudile ženskemu spolu, da se spoznava z stvarmi, o kojih se nekdanjemu ženstvu niti ni sanjalo. Z mešanjem ljudi po železnici in s parobrodni, zmešale so se tudi noše in navade, vedenje in noše postale so prostejše, želje tam večje. — Tem razvadam pa more v okom priti le dobra odgoja.

Navadna odgoja ženstva takozvanega srednjega ali meščanskega stanu je taka le: — Deklica ostane do izpolnjenega šestega ali sedmega leta na domu pod strogim materinim nadzorstvom, potem obiskuje ljudsko

šolo; nato se pošlje v kak ženski zavod ali nunski samostan. Izgojevanje v takem zavodu traja navadno dve leti, na kar deklica postane »gospica« in se uvede v svet. Mati jej kakšenkrat poprej ukaže »prakso delati« pri kakej kuharici in likarici, da se nekoliko tudi kuhanju in likanju priuči, in s tem je konec njene odgoje.

Vsak pripozna, da taka odgoja ni prava niti ne zadostna, kar potrjuje tudi vsakdanja skušnja. Emancipacija je sama ob sebi absurdna, torej previsoka omika pri ženskih ni potrebna. Ženska se mora odgojiti za dobro gospodinjo, ne pa za filozofijo, duhovito pisateljico itd. Torej tudi mi pravimo, sicer da odgoja, koja pridobivajo ženske na onih vzgojevališčih, ni zadostna, ali to v pomenu, da ni zadostna za življenje.

Pomanjkuje ženskej prakse, kajti šola sama in teorija ni zadostna za življenje. Tudi zavodom, kder se ženske odgojuje, manjka več stvarnega poduka, radi česa ne ugajajo tirjavam sedanjega časa.

Kaki pa so ti ženski zavodi?

Ako listamo kak program kakšnega učilišča, opazimo v njem mej predmeti, ki se v njem uče, dosti nepotrebne šare. Uravnani so sploh taki višji ženski zavodi tako, kakor mnogovrstne druge šole za možko mladino. V njih se uči ženska mladina nemščine, francoščine, angleščine, zgodovine, literature, mitologije, pravoslovja, fizike, matematike, kemije, algebre itd. In vseh teh predmetov morajo se naučiti v dveh ali treh letih.

Navadno se opazuje pri letnih skušnjah, da se ženske prav dobro vedejo ter v napredku presegajo možko mladino; temu se pa nahaja vzrok, da se ženska mladina kaj kmalo in z lehkoto nauči ene stvari; iz tega izvira, da se more v prav kratkem času tolikih predmetov privaditi. Ali — kar se godi tudi pri možkeji mladini — tem hitrejše se enega predmeta nauči, tem lažje ga pozabi, preobložena je s predmeti in od tod izvira ona površnost v vsakej stvari, ki je resnemu življenju jako na kvar.

Ako so vspehi dekliških šol taki, kakor smo jih tu naveli; ako ženska mladina v malo letih zabi to, kar se je naučila v dveh ali treh letih, koje je sprovela v kakem ženskem zavodu, z muko in velikimi stroški lastnih roditeljev; naravno je, da taka učilišča ne ugajajo današnjim tirjavam, niti ne dosežajo svojega smotra.

(Dalje prih.)

Družba sv. Cirila in Metoda — kaj je to?

V poduk slovenskemu ljudstvu.
(Konec.)

Prvi veliki občni zbor se je sešel 5. julija 1886 o godu sv. apostolov Cirila in Metoda v Ljubljani. Zastopniki raznih po-

družnic so bili najprej pri slovesni avmaši v kapeli sv. Cirila in Metoda; daroval jo je med obilno asistenco prečast. g. Toma Zupan. Potem so imeli v čitalnici zbor, pri katerem so se vrstili navdušeni govori. Pri volitvah so bili izvoljeni: za prvomestnika ali poglavarja vse družbe preč. duhovni gospod prof. Toma Zupan, vodja v Alojzjevišči in škofov konzistorijalni svetovalec, za odbornike p. n. gg.: Gregor Einspieler, mestni kapelan v Celovci; dr. vitez Bleiwels pl. Trsteniški, primarij in deželni poslauec itd.; Ivan Hrihar, glavni zastopnik banke »Slavije«, mestni odbornik; Matej Močnik, mestni učitelj v p.; Ivan Murnik, cesarski svetnik, deželni poslanec itd.; Luka Svetec, c. k. notar, deželni poslanec itd.; dr. Ivan Tavčar, advokat; dr. Josip Vošnjak, deželni poslanec itd.; Josip Žičkar, mestni vikar v Celji; Anton Zlogar, mestni kapelan in katehet; in Anor. Zumer, c. k. okrajni šolski nadzornik. Za nadzornike so bili izbrani gg.: dr. J. Kulavic, stolni kanonik; Anton Knez, veletržec; dr. Papež, advokat; Franc Ravnikar, veleposestnik; Janez Zagorjan, mestni kapelan; za razsodnike pa p. n. gg.: dr. Čebašek, prelat; dr. Alfonz Moščé, advokat, dr. Munda, advokat; Lud. Ravnikar, c. k. dež. sodnije svetovalec; dr. Jernej Zupanec, predsednik notarske zbornice.

Ta čestita imena vam glasno pričajo, da je družba sv. Cirila in Metoda v najboljših rokah, da jo vodijo možje, katerim srce toplo bije za dušni in telesni blagor slovenskega ljudstva.

8. Ali imajo tudi podrugod enake družbe?

Nemci in Lahj segajo tudi drugim narodom v pravico. Zlasti Nemci so te misli, da so sami oni zato na svetu, da bi gospodarili, vsi drugi pa da smo zato rojeni, da se jim klanjamo. Kakor nas Slovence, prav tako pritiskajo od vseh strani naše brate Čehje. Na vse kriplje jim ponujajo svoj nemški jezik. Toda Čehi pravijo: »Ne udajmo se! Možati so, jekleni so. Trdo se postavljajo Nemcem po robu, češ, mi nočemo vašega jezika; mi hočemo pri tem ostati, kar so nas naučile naše matere; mi nočemo, da bi naši otroci Nemci postali. Proti pogubnemu delovanju nemškega »Sulferajna« so si ustanovili posebno družbo, kateri pravijo, »šolska Matica«. Ona je prva mati češkim otrokom. Za nje je oskrhela že brez števila otroških vrtov in šol. Na dveh krajih jim je založila celo latinske šole. V prvih štirih letih svojega delovanja je potrošila za česke šole 316.000 glđ. Od kod pa dobiva »šolska Matica« toliko denarja? V naročje ji ga usipa češko ljudstvo, ki neskončno ljubi svoj materin jezik. Češki delavec si rajši pritrga od vsakdanjega kruha, kakor da bi tujcem izdajal svojo dečo. Češki grajščaki in bogatini darujo Matici po tisočakah. Kjer koli so Čehi v kakih tovarših; gotovo vstane kdo izmed njih in pobira darove za »šolsko Matico«. Ti družbi v prid napravljajo vsako leto krasnove selca — dohodke od njih dobiva Matica. Družstva, posojilnice, zavarovalnice ji odstopijo po več stotin vsakoletnega dobička. — Slovenci! posnemajmo Čehje; kakor oni »šolsko Matico«, podpirajmo mi družbo sv. Cirila in Metoda!

V škodo hodijo Hrvatom v Istri Lahj. Naši bratje Hrvatje pa ne drže rok križem. Osnovali so si »bratovščino« hrvatskih ljudji, ktera lepo skrbi za to, da se hravska mladina ne odtuji svojemu narodu ter ne zagazi v Lahone.

Da, celo med Nemci so se našli poštenjaki, ki so izprevideli, da je najbolje držati se zlate resnice: »Vsakemu svojej« Spoznali so, kako škodljiv je »sulferajn« katoliški veri. Zoper njega so tedaj postavili na noge »katoliško šolsko družbo«, kateri je namen pospeševati časno in večno srečo mladine, zato pa hoče ustanovljati katoliške šole in razširjati krščanske resnice v šoli in v družini. Ta družba ima malodane enaka pravila, kakor naša družba sv. Cirila in Metoda. Na čelu »katoliški šolski družbi« stoji kardinal Dunajski in škof Šent-Pöltenski.

Glejte, toliko store ljudje po svetu za svojo mladino, da se jim ne izpridi

in zajde na napačna pota. O letošnjem sv. letu nas opominja sam sv. oče Leon XIII., naj podpiramo dobre šole in naj za-nje darujemo zaukazano miloščino. Čujte glas dobrega pastirja! Mesto da bi drugam pošiljali mile darove, podpirajte z njimi rajši dobro domačo stvar, podpirajte z njimi družbo sv. Cirila in Metoda! Saj se ona bojuje za našo vero, za naš jezik! Ona nadaljuje delo sv. apostolov naših. Ona skrbi, da ne umolkne naš jezik slovenski, ker je tudi njega poklicala Previdnost božja v hvalo svojo. »Vsi jeziki hvalite Gospoda!« Deca naša naj slavi Trojednega v slovenskem jeziku! »Iz ust otrok in dojenčevsi napravil hvalo, da odpraviš sovražnika«. Na delo toraj v ime božje in v imě slovenskih apostolov sv. Cirila in Metoda!

Bog in Slovenci!

Politični pregled.

Notranje dežele.

Cesar je 2. t. m. obiskal srbskega kralja Milana, ki je prišel iz Gleichenberga na Dunaj, vračaje se na Srbsko, potem pa kralj obiskal cesarja i se dalj časa pri njem mudil.

Celovški škof dr. Funder je 1. t. m. umrl; zadela ga je kaplja.

V seji poslanske zbornice 1. t. m. je vlada predložila zakon, s katerim se daje mornarski red za trgovinsko mornarico. Načelnik je prosil pooblastitve, da v imenu zbornice cesarju h godu čestita (občno pritrjevanje). Obravnava o zakonskej osnovi zastran predrugečbe eksekutivnega postopanja se je dovršila do §. 3. Plener je interpeliral načelnika nagodbenega odseka, ali se odsekova seja k malu napove. Czartoriski je izjavil, da se seja ne more še napovedati, ker trije pododseki svojih del še niso dokončali. Ako hočejo gospodje interpelirati, morejo interpelirati vlado samo v zbornici, ali pa v pododsekih, da ne bi trebalo zaradi tega napovedati seje glavnega odseka; tudi je on zoper sejo glavnega odseka, ker bi s tem dela pododsekov zakesnela. Plener je obžaloval osorno vedenje desnice, ki dela zavlačuje. Czartoriski je zavrnil besedo »osorno«, ker je povedal vzroke i nobena beseda ni bila žaljiva; zavrnil je tudi očitanje, da njegova stranka dela zavlačuje. — Včeraj je bila zopet seja.

Gospodskazbornica je imela 2. t. m. prvo sejo. Načelnik je predložil, naj se pooblasti, da v imenu zbornice čestita cesarju h godu. (Občno pritrjevanje). Ministerki načelnik je predstavil trgovinskega ministra. Pred volitvijo enega uda in enega namestnika v kontrolno komisijo za državni dolg, izjavil je Schmerling, da izstop Königswarter-ja ni zadosti opravičen in zato se on i njegovi pristaši volitve ne udeležje. Grof Falkenhayn pa je rekel, da se on i njegovi somišljeniki volitve udeležje, držeč se le tega, da se je to uredoma naročilo. Nazadnje je bil v omenjeno komisijo za uda izvoljen Czartoriski, in namestnika Hayn.

V pododboru za carinsko zvezo je 2. t. m. vprašal Chlumecy zaradi odprave tržaške svobodne luke in ponovitve pogodbe z Lloydom. Trgovinski minister je odgovoril, da je ogerska vlada izjavila svojo voljo, da se ponovi pogodba z Lloydom na obstoječih načelnih podlogah. Zadevajoče skupne komisije razprave so končane in podatki bodo po potrjenju od strani obeh vlad podloga za razpravo z Lloydom. Nekoliko skladišč, ki bodo po-

trebna po odpravi proste luke, uže je napravljenih, druga pa se lahko napravijo do časa potrebe, razen tega pa se namerjavajo rabiti tudi za pripomoč zaupni magazini. Glede potrebnih stavb se dogovarja s finančnim ministrom.

Orientalni kongres na Dunaji se je 2. t. m. zaključil. Naučni minister je pisмено opravičil svojo nepriljudnost, da so ga zadržala stanovska opravila ter čestital kongresu k njegovemu vspehu. Namestnik je potem naznanil sklep, da bo prvi prihodnji kongres v letu 1888 v Stokholmu, njegovo dobo določi kralj Oskar. Pokrovitelj kongresa nadvojvoda Rainer je pri poslovitvi naglašal plodonosno delovanje odsekov in rekel, da udje prinese na svoj dom prepričanje, da narodi, če tudi se njihove vlastitosti ostro varujejo in njihova izročila spoštujejo, v vzajemnej dotiki le pridobivajo.

Ogerska poslanska je 2. t. m. v obdneji in podrobnej razpravi sprejela brez promembe zakonsko osnovo zastran pcdaljšanja carinske in trgovinske zveze.

Vnanje dežele.

O bolgarskem prašanju imamo te le važnlše vesti: Iz Sreca, 30. septembra: General Kaulbars je imel pogovor z Stambulovom in nekaterimi ministri. Kaulbars je potrdil, da Rusija bolgarske ustave nič ne promeni. Pred ruskim konsulatom so se zbrali poslanci vseh cehov, vodja deputaciji sta bila poslanca iz Sredca Vulčev in Kasabov. Prvi, kakor guvernir, je izjavil Kaulbarsu, da je bolgarsko ljudstvo carju zelo udano, vendar želi, da se knez naglo izvoli — Kaulbars je odgovoril, da car dobro misli z Bolgari in prav zato je treba, da se z volitvijo odlašaja; Vulčev je še enkrat zagotovil, da so Bolgari hvaležni carju, pristavil pa, da varnost dežele kakor tudi zakon in spoštovanje ustave zahtevajo naglo volitev. Kaulbars je odgovoril, da kneževa volitev ni bolgarska, ampak mejnarodna zadeva, on zahteva, da se volitev odnese. Knez Aleksander, ali kdo drug njegove obitelji, nikoli več ne pride v Bolgarijo. Vulčev je odgovoril, da je le malo Bolgarov za Aleksandra; vsi so se zavezali, da se bodo ravnali po sklepu Evrope glede kneževskega prašanja. — Mosk. Viedom. od 30. t. m. pišejo: Kapitan generalnega staba Dimitrijevič, ki je kneza ujel in kapitan Vasov, gojenec ruske inženirske akademije, zginola sta brez sledu. K ljubju pametnih svetov Kaulbarsovih se je zelo bati, da bodo diplomatska prizadevanja neuspešna, ker je dežela strašno demoralizirana, narodna stranka pa, na katero bi se Rusija mogla vpirati, brez vsake vredbe; najboljši možje te stranke so zaprti, ali so pa morali pobegniti.

Ir Sredca, 2. oktobra: Zvečer so ministri šli h Kaulbarsu ter izrekli, da se je vlada odpovedala misli, naj se knez Aleksander zopet izvoli za kneza, ministri pa so dalje izrekli, da vlada ne more odložiti volitve. Kaulbars je odgovoril: Bolgarska vlada postopa zoper carjevo voljo. Od Rusije določene točke so bile nepogojno sklenene in ruski car od teh ne odstopi; vendar pa misli ministrov poroči Giersu. Glede osvobojenja zaprtih častnikov se ni še nič določilo. Ministri so Kaulbarsu prosili, naj sklepe ministrskega sveta carju predloži. General Kaulbars pa je odgovoril, da dobro ve, da car svojih sklepov ne promeni.

Iz Sredca, 3. t. m.: Kaulbars je naznanil bolgarskeji vladi, da pismo, katero se mu je včeraj poslalo, ni dosti jasno, on želi toraj danes določen odgovor glede volitev in oprostitve častnikov. Ministerski svet je vsled tega po daljšej razpravi odgovoril, da je vlada popolnoma pripravljena, slušati ruske svete, da pa more le do tega se udati, kolikor to dopuščajo deželni zakoni.

Iz Sredca, 4. oktobra: V nedeljo je bil tabor, udeležilo se ga je 4000 oseb, prišel je tudi Kaulbars k njemu. Vulčev je protestiral zoper vsako tuje vtikanje. Rusom prijateljskim govornikom niso pustili govoriti, enega izmed njih so tako pretepli, da so težko poškodovanega morali odnesti. Tudi Kaulbarsu so besedo pretregali, množica je kričala: »Mi nečemo volitev v dveh mesecih, mi jih hočemo v osmih dneh; mi nečemo častnikov oprostiti, mi jih hočemo kaznovati.« Kaulbars je množico

zakričal, da odgovornost zadene tiste, ki ljudstvo na tako pot zapeljujejo ter zapustil tabor. Potem je govoril Vulčev in rekel: »Naj se zgodi kar koli, mi damo svoje življenje za varstvo neodvisnosti in svobode.« Množica se je potem napolila k ministru Radoslovovemu, kateremu je naznanila na taborju storjene sklepe. Minister je odgovoril, da vlada potrebno stori, da se zdanje težave premagajo. Kaulbars je dobil v soboto zvečer od carja ukaz, naj popotuje po notranjej deželi, vsled tega se je v ponedeljek napotil skoz Orhanije in Plevno v Ruščuk, obišče potem Varno in Plovdiv. Vlada ni odjenjala zastran volitev in zaprtih častnikov; volitve se bodo vršile prihodnjo nedeljo; Kaulbars je na to vladi naznanil, da bo Rusija sklepe velikega sobranja smatrala za ničeve. — Iz vsega se vidi, da so stvari zelo napete in da je nevarnost velika.

Iz Petersburga se poroča, da se bodo prebivalci dežel ob Tereku in Kubanu, kakor tudi oni v Zakavkaziji, počenši od leta 1887, oziroma 1889 v vojake jemali: muhamedancem se dovoli, da se bodo smeli odkupljavati. S tem pridobi Rusija mnogo hrabre vojske.

Iz Rima se poroča, da je Italijanska vlada zopet 12.000 mož iz Napolja v ruđeče morje poslala; boji se namreč abisinskega kralja, ki je rekel, da necega dne s zvestimi abisincstopi z gor v nižave in vse Italijane z afrikanse zemlje pomete. Od druge strani pa sosednji Djebebi Italijanom zelo nagaja, 4. septembra jih je pri Zulahi hudo naklestil.

Iz Madrida se poroča, da je vojnosodišče upornike generala Villacampa, lajtenanta Serrano in 5 nižjih častnikov k smrti obsodilo.

Iz Londona, 2. oktobra: Churchill je v govoru v Dartfordu naglašal velike angleške interese nasproti sedanjej nevarnosti svobode na Bolgarskem in v balkanskih državah. Sočutje Angleške z svobodo narodov vodi tradicionalno zunanjo britansko politiko. (Kaka ironija! vodi jo kramarski duh i nič družega; angleška politika je denar, denar in zopet denar, svoboda ima Angleška le na jeziku, v srcu pa ederuštvu narodov). Evropa ima mnogo hvale vedeti za narodno svobodo angleškim prizadevam. Beakonsfield je otel v letu 1878 mlado svobodo balkanskih držav (ta svoboda je bila turška svoboda), Tiszin govor kaže, da vzdržanje svobode i neodvisnosti podonavskih kneževin in balkanskih držav spada mej životna prašanja avstrijske politike, kar je Angleškej v veliko zadostitev. Churchill pravi, da sedanja vlada od teh načel ne odstopi; v Evropi so države, ki skušajo ozbiljno in odkritosrčno vsako vojno odvrtni, mej tem ko druge kažejo nasprotno postopanje. Britanska vlada bo vedno pomirljivo postopala (kder ni pričakovati dobička); ako pa nastopijo take razmere, da jej bo treba volitve, tedaj bo podpirala tiste vlasti, ki iščejo evropskega miru in svobode narodov. Britanska politika se bo varovala vsacega vmešavanja in vsake samopridnosti (!) in podpirala ohranitev splošnega miru in varnosti, ki sta za napredek in vspeh britanske države nepogojno potrebna.

V Indiji se vedno večja nevolja kaže do angleške vlade, uže večkrat so vstali tu pa tam nemiri, ki so podobni debelim kapljam pred hudim viharjem. 4. t. m. se poroča iz Bombaja: Pri verskeji slovesnosti v Etavahu se je bilo bati, da vstane prepir med indijani in Muhamedani. Vsled tega so prišli na mesto angleški vojaki, to pa je množico tako razardilo, da se je kar usula na bajonete vojakov; veliko je bilo ranjenih; v Allahabadu se je storilo, kar zahteva previdnost, ker bati se je hujšega upora.

DOPISI.

Iz Bazovice 30. septembra. (Izv. dop.) (O g. Perhauz-u dalje.) Iz poslednje »Edinosti« smo zvedeli, da ima gospod Perhauz v svojem poslu kakor kmetijski potovalni učitelj, baš zaradi nezmožnosti slovenščine pretežavno nalogo, da so pa tudi iz istega vzroka njegovi poslušatelji pomilovanja vredni. No, kar se težavne naloge g. P. tiče, to je baš njegova reč, ikatera pa kmetovalce malo ali nič ne briga,

all vse kaj družega velja pa za nas, glede pomilovanja nas samih. Kakor je namreč poročevalc teh vstavic iz prav zanesljivega vira zvedel, tudi je strokovnjaška zmožnost g. P. jako sumljiva; in to je, kar nas kmetovalce, kateri od njega poduka pričakujemo, v prvi vrsti mora brigati.

G. P. je dovršil neki le tri razrede gimnazije ali realke v Trstu, potem je šel za učitelja se učiti v Koper, kder se je v Italijanski oddelek vpisal. Po dovršeneji pripravnic dal ga je imoviti njegov oče za dve leti v Klosterneuburg, to baš za to, ker je za učiteljsko službovanja še premalad bil.

Kako da je g. P. šolo v Klosterneuburgu dovršil, tega me vem, da bi pa edina Klosterneuburška vinarska in sadjarska šola uže koga za kmetijskega popotnega učitelja vsposobila, nad tem dvomim pa vender, uže celo potem, ko je obče znano, da ta šola ni več to, kar je nek-daj bila, namreč praktično teoretična šola, ampak po nesrečnej preostrojtrvi le strogo teoretična.

Da bi edina Klosterneuburška šola g. P. za kmetijskega potovalnega učitelja uže popolnoma vsposobila, to je tem manj mogoče, ker se gosp. P. kakor meščanski otrok, s kmetijstvom nikdar, v najmanjšej meri ni ukvarjal — razen da je kmetijske pridelke konsumirati pomagal. In to, to je, kar nas primorske kmetovalce, kateri od potovalnega učitelja pravega poduka pričakujemo, ali katerega bi vsaj od njega pričakovali smeli, pomilovanja vredne dela, kajti jezik se da še pridučiti, strokovnjaštvo pa ne.

Od družih potovalnih učiteljev se sliši na primer: dovršil je gimnazijo ali realko, dovršil je to in to višo kmetijsko šolo z odliko, bil je skozi toliko in toliko let na izglednem gospodarstvu v X ali Y, O! g. P. se vsega tega reči ne more, in vendar naj bi bil za nas primorske kmetovalce dober! Nikakor ne, o imenovanji tega gospoda kmetijskim popotnim učiteljem moramo primorski kmetovalci le neko preziranje slutiti, katerega pa nikakor ne zaslužimo. Ako smo v kmetijstvu proti drugim deželam v zaostanku, nismo po našej krivdi, ampak po krivdi drugih činiteljev.

In ako se nam danes s podukom pomagati hoče, pomaga naj se nam latinito, pred svetom smešiti nas pa nikakor treba ni. Mi potrebujemo teoretično večšega, posebno pa praktično-izurjenega potovalnega učitelja, ne pa v enem kakor drugem ne podkovanega človeka.

Slavno poljedelsko ministerstvo nam bi bilo bolj koristilo, da nam je kako nedeljo poslalo kacega praktičnega učitelja s kake kmetijske šole, recimo Goriške; to bi bilo vlado stalo morda for. 1000 na leto manj, nego potovalni učitelj, in doseglo bi se bilo veliko, veliko več. Na kmeta, ki težko plačuje davke, dobro vpliva štedljivost, naj si uže bode kjerkoli.

Iz Kopra, konec meseca septembra. Nemili, strašni gost, kolera, koja prava se imenuje azijska, ter s tem kaže na svojo domovino, koja je pa uže leta i leta prinesena tudi v Evropo, v razne države, koja je lanskega leta posebno kočila v sosednej Italiji, obiskala je letos tudi Primorje, Istro, in v njej posebno koperski okraj. Razsajala je najjače v Riemanjih, v Izoli in v Sočergji; a bilo je slučajev raztresenih tudi po Buzeščini, po Loščini, kakor tudi v Miljah, v Dolini in Boljuncu, ter v rižanski dolini. Da celo tudi v Koprju bila so v preteklem tednu dva slučajja, smrtna, in vsak se čudi i hvali Boga, da jih ni bilo več pri vsekdanjem občenju z Izolo in s Trstom, kakor tudi s vsemi omenjeni kraji. Omenjena dva slučajja sta do sedaj osamljena, in upamo, da sta prva in zadnja.

V Koprju, vsem obkoljenem s kraji koloroznim, opazilo se je marsikaj nenavadnega. Ljudje so drugač kakor navadno jedli, pili; več so zahajali v cerkve, molili so Boga, izpovedovali, zvečer se zbirali ter skupno pred kakovo sv. nodobo ali priliko molili in peli sv. pesmi. V mestu so se ustrojili razni odbori, koji so se imeli poprijeti važne mere proti koleri. Sklicevali so se zbori poglavarjev ulic, da se poduče in da oni ljudi v svojej ulici pouče. To se tudi omenja v različnih novinah italijanskih, hvali, povzdiguje velične obč. glavarje, a zamolčuje se hvala onej oblasti niji i onemu uradniku, koji je vse to vodil, menda za to, ker je to c. kr. oblast-nija, ker je to c. kr. uradnik. To je c. kr. okrajni glavar vitez Bosizio. Gotovo ni težje službe v Istri, nego je ravno služba c. kr. okrajnega glavarja v Koprju, uže v političnem oziru. S svojo spretnostjo je on vendar vedel zmagati vse težave, tako da se, odkar je on v Koprju, ni dogodilo neredov, in če so se imeli dogoditi, on jih je uže v klicu znal udušiti.

Letos mu je še kolera dala silnega opravila, več kakor kakemu drugemu glavarju v celej Istri. Po cele dneve in noči je on bil zabavljan s nevgodnim opravilom zavolj kolere. Izdajati dekrete na občinska glavarstva, pošiljati c. kr. okrajnega zdravnika s-daj v jeden sedaj v drug kraj, pošiljati svoje uradnike v jedno mesto, v drug kraj, dajati nj m na-

potke, kako naj ljudi poučijo, kaj naj ukrenejo proti neredom, koji so pretili, da se porodijo tu ali tam, zašč. tjevatj c. kr. zdrav-nika, kojemu so ljudje pretili, proskrbeti za zdravnike v raznih krajih, sporočati vs. c. kr. namestniki, stavljati njej pred-loge, pitati svete, vse to in podobno vodil c. kr. okrajni glavar vitez Bosizio neutrud-livo ne le za Koper, ampak za celi obširni in največi okraj; nič mu ni izbegnilo, vse je zvedel, povsod potrebno ukrenil, o vsem sporočal. Njemu gre gotovo največa hvala za vse, kar se je poduzelo proti koleri, drugače nego profesorju Brunetti-ju, ali veličnjim potestatam, ali kteremu koli drugemu. Njemu naj bode ta hvala s tem tudi izrečena, javno, resnici zavoljo. Čast komur čast!

Iz Stran v hrenovski farji, dne 2. oktobra. (Izv. dop.) V sredo nas zapusti naš dosedanj župnik, dr. J. Sterbenc. — Bil je mej nami 29 let in je marsikaj do-brega učinil, posebno pa je bil glede umnega kmetijstva nam pravi izgled, ker je farovski posestvo izgledno vredil; prav tako je popravil farovž, napravil nove hleve in sploh vse, kar je bilo potrebno h krasnemu posestvu, tako sicer, da njegov nastopnik dobi mesto raskopanega pohištva malo grajščino. In vse to je on napravil, ne da bi bil nadlegoval kmete. Tudi je lepo vredil cerkveno premoženje, tako sicer, da ni več nobenih zmešnjav, kakor je bilo to pred njim. Popravilo se je pod njim tudi več cerkva, tako naša sv. Križa, sv. Brica, potem v Šmihelu cerkev in novo pokopališče, v obče je bil s kmetom dober in mi se ga bomo vedno hvaležno spominjali. — Z veseljem posebno omenjamo poprave stare cerkve sv. Brica na Nanosu, ki je bila zidana uže 1602. leta in je bila v starih časih božja pot. V sv. Brica ima naše ljudstvo uže od starodavnih časov največe zaupanje, njemu se vedno priporoča za srečo v hiši in na polju, uprav zato pa je vse navdušeno za popravo tega starodavnega božjega brama v višavah, kder se marsikako kmečko srce povzdigne in uteši; naši kmetje, posebno Stranci z največjim veseljem delajo raboto z blagom in osobo, da se le lepo popravi cerkvice. — In uprav gosp. dr. Sterbenc je obljubil, da donese neko svoto, pa tudi preskrbi nekaj denara od druge strani v ta namen. Bog mu plati! Njegov nastopnik, č. g. Puc je uže prišel na svoje novo mesto, kakor slišimo je tudi on kaj izvrsten gospod in vreden nastopnik g. Sterbencu. Mi ga srčno pozdravljamo in mu priporočamo toplo naš časni in večni blagor. *Več Strancev.*

Skope 4. oktobra. (Izv. dop.) Slava presvetlega cesarja Franja Josipa se je letos v Skopem rano ob 5. uri z vso slovestnostjo vršila.

Veselo zvonjenje in grmenje možnarjev oznanovalo nam je, da je v dvojnem obziru znamenit dan. Praznovali smo slavo ali god preavetlega cesarja, kateri nam je lansko leto velikodušno podaril 100 gid. za cerkvene poprave. Razum mnogih manjših naprav osmislili smo si nova cerkvena vrata, lepo in umetno delo kraškega mojstra.

Pričeli smo pa z slovesno sveto mašo 4. oktobra tudi trgateg, katere je po kakovosti in množini izvrstna. Take kapljice še ni bilo. Torej le skupaj vinski kupci in oni, ki se kolere bojite. Teran nas ob-varuje pred njo boljše, nego vsa druga zdravila ali mazila.

Z Dunaja 1. oktobra 1886. (Izv. dopis.) (O situaciji.) Prva seja državnega zbora je bila jako poparjena, pa uže v drugej se je pokazalo, da desnica vender ni še tako omajena, kakor so isto želeli vladoželni Nemci; pri raznih predlogih, kakor posebno pri glasovanju o volitvi velikega posestva Zgornjeavstrijskega je vsa desnica glasovala složno, kakor en mož in potrdila to jako napadano volitev. Tudi je splošna želja vseh frakcij desnice po večej ednosti in strožjej disciplini in boljšej organizaciji vse desnice, posebno pa zdaj v tako kritičnem času, ko levi-carji na vse pretege intrigirajo ne le v viših merodajnih krogih, temuč tudi mej konservativnimi Nemci, za kar so si naj-jeli Lienbacherja, kateri je izdal nedavno neko brošurico polno reakcionarskih poželenj in Bachovih načel. Vladoželni gos-podje à la Chlumetzky, Plener, Suess itd. so se poprijeli te taktike, da bi zrušili slogo mej desničarji in tako dospeli do krmila, katerega tako težko pričakujejo, da so postali uže nemožni; pa, kakor vse kaže, bodo morali še nekaj časa čakati po reku »Geduld bringt Rosen«.

Potrebno, silno potrebno pa je, da se desnica trdnjej organizira, in sicer naj bi vsak kljub napravil za-se spomenico in na podlagi teh spomenic naj se napravi skupen program desnice, tega programa naj se potem drži eksekutivni komite, kateri naj bi se sestavil iz predsednikov in podpredsednikov vseh 4. klubov desnice. — Na podlagi tega programa naj bi pot-em eksekutivni odbor ed vlade terjal za vse narode in dežele skupaj — pa čisto nič na partikularističen način, kakor je

bilo dosedaj navadno izvrševanje narodne enakopravnosti in stalnega vredenja naše državne polovice. — Le na taki način se da vladi inponirati in kaj doseči; po partikularizmu pa prav nič, k večjemu zmešnjavo. — Blizo tako se nekda tudi namerava postopati in mi Slovenci tudi le po takim postopanju in popolnej solidarnosti z drugimi desničarji kaj pozitivnega dosežemo.

Zborovanje bode trajalo le do konca oktobra in delegacije se letos snidejo v Pešti 4. novembra.

Ker bodo zdaj odseki za avstro-ogersko nagodbo imeli skoro vsak dan seje, bodo plenarne seje najbrže le po dvakrat v tednu in se bodo obravnavale manj važne zadeve. Slovenski poslanci pa se prav pridno zbirajo in posvetujejo v svojih lokalnih in splošnih zadevah, Bog daj, da bi tudi dosegli zaželjeni vspeh. Ta vspeh pa je le potem gotov, ako se, kakor sem rekel, desnica bolj trdno zveže na podlagi stalnega programa ter potem solidarno prav energično postopa. — To bi bilo želeli tudi v blagost mile nam Avstrije, katero Bog čuvaj Velikonemških eksperimentov.

Domače in razne vesti.

God našega cesarja smo tudi v Trstu izvanredno lepo obhajali. Dopoludne je bila maša pri Sv. Justu, katero jebral sam mili škof gosp. dr. Glavina z veliko asistencijo, in katere so se vdeležili zastopniki vseh oblastnih civilnih in vojaških ter zastopniki mestnega zbora itd.; vse ladje v luki so bile v zastavah, prav tako so zastave vibrale na konzulatih. Zvečer pa je imela patrijotična tržaška mladež raznih narodnosti v hotelu Evropa banket, pri katerem je godil vojaški orkester in so se vršile napitnice na cesarja in presvetlo dinastijo, kar se je Nj. Velikanstvu tudi naznanilo telegrafčno.

Nov notar v Trstu. Pravosodnje ministerstvo je imenovalo g. dr. Antona Volpi notarjem z sedežem v Trstu.

Profesor dr. Glaser se je vrnil včeraj iz Dunaja, kjer je nekda, kakor pišejo tudi nemški listi, govoril v veliko pohvalo na kongresu orientalistov v Beču ter se je kakor orientalist odlikoval. Slovenci in Hrvatje so njemu na čast napravili v soboto banket, katerega se je vdeležilo mnogo odličnih dunajskih Slovanov in pri katerem je bilo mnogo lepih navdušenih napitnic in prekrasno petje. — Mi Slovenci moremo torej ponosni biti na našega rojaka, dr. Glaserja.

Duhovenske promembe v tržaški škofiji: Č. g. Jos. Budin, koperator pri sv. Dev. Mariji pomočnici je postal koperator pri Jezuitih. Č. g. Karol Miklavčič, koperator v Rojanu, premeščen je k župniji pri sv. Dev. Mariji pomočnici v Trst; v Rojan je bil poslan č. g. Aleksij Gasperič, doslej koperator v Pazinu. Č. g. Ivan Butignoni je bil imenovan kapelanom in katehetom na šoli samostana sv. Benedikta. Č. g. Peter Zobec kapelan pri M. Dev. na Krasu v Istri je bil imenovan koperatorjem pri novem sv. Antonu v Trstu; na njegovo mesto je bil poslan č. g. Ant. Aržič. Č. g. Jos. Stržinar, novoposvečenec, je bil poslan v Bazovico. Vpokojena sta bila: č. g. Ivan Oballo, župnik v Novakih in č. g. Jakob Volčič, upravnik župnije Cerovlje. Za sprazneno župnijo Ospe je razpisan konkurz do 31. oktobra t. l.

Duhovske promembe na Gorickem. Č. g. Jakob Fon, vikar v Stržičah, pojde kot tak v Kred pri Kobaridu. Č. g. Janez Feltrin, kaplan v Volčah, imenovan je vikar v Gorenji Tribuši; č. g. Anton Bratina, kaplan v Komnu, pa vikar v Doberdolu. Prestavljeni so naslednji duhovni pomočniki: č. g. Valentin Breausig iz Kanala k mestni fari sv. Ignacija v Gorico; č. g. Štefan Kodermac iz Kanala v Volče; č. g. Franc Kofol iz Ribenberga v Kanal kot I. kaplan; č. g. Anton Pahor iz Komna v Ribenberg; č. g. Janez Kodrič iz Šempasa v Komen kot I. kaplan; č. g. Janez Klobova iz Stanjela v Šempas; č. g. Franc Pipan iz Bolca na St. Viško goro. Kot kaplani nastavljeni so sledeči novomašniki: č. g. Franc Razpet v Kanal; č. g. Eduvard Strekelj v Komen; č. g. Franc Moškat v Bolc. Č. g. Janez Grbec postal je kn. nadšk. tajnik.

Milostljivi gospod kneznadškof goricki dr. Alojzij Zorn delil bo sakrament sv. birne in imel bo kantonično vizitacijo v Lončički dekaniji in v Prvačini v naslednjem redu: 9. oktobra v Podgori, 10. v Ločniku, 11. v St. Lovrenci pri Muhi, 12. v Muhi, 13. v Kozani, 17. v Prvačini, 18. v St. Ferjanu, 19. v Cerovem, 20. v Konjskem, 21. v St. Martinu, 22. v Vedrijanu, 23. posveti cerkev v Vedrijanu, 24. v Biljani, 25. v Flejani, 26. v Mediani.

Tržaško malo semenišče. Ta dobroimni zavod je ta dni izdal letno poročilo od 16. septembra 1885 do 31. avgusta 1886. Iz tega poročila posne-

mamo, da je imel zavod v začetku leta prebitka 31.362 gold. 18 kr., dohodkov je bilo mej letom 14.384 gld. 19, skupaj tedaj 45.746 gld. 37 kr. stroškov 11.813 gold. 63 kr. ostalo je tedaj koncem upravnega leta 33.932 gld. 74 kr. prebitka, v kateri pa ni vštet inventarna vrednost.

Odprtje vsih državnih in mestnih šol v Trstu je bila zopet odložena na nedoločen čas in to zaradi tega, ker so se v zadnjih dni slučajno kolere veliko pomnožili.

V tržaški luki so zadnje tedne jako marljivo delali velikanske kotle za petrolje. To delo je opravljalo nad 20 kotlarjev, samih Čehov pod jako strogo disciplino. Spali in jeli so z svojim vodjem vred vsi skupaj pod eno streho; zjutraj ob štirih so bili poklicani, da so vstali i šli na delo, zvečer ob sedmih so z delom odjenjali ter šli k počitku; nobenemu ni bilo dovoljeno po skupnej večerji zunaj ostati. Govorili so mej sabo zgolj česko, če tudi so prišli z Dunaja; stuzili so na dan večinoma po 5 gld., a dobili so vsak teden le malo kebrov za se; ker njih gospodar je sam plačeval vse njihove potreščine, prebitke tistih, ki so oženjeni, pošiljal je njih obitelji, drugih pa nakladal na obresti. Zadnjo soboto so po končanem delu zapustili Trst. 1. t. m. pa je v tržaško luko prišel iz Batuma prvi ruski, za petrolje nalašč vrejeni parnik »Sviet« in pripeljal 17.000 kvintalov petrolja, katero ta teden spuščajo v pripravljene kotle. Kmalu pride drug enak parnik »Petrolea«. — Na parnik »Sviet« je bilo večeraj povabljenih mnogo odličnih oseb iz nahajali so se tem tuji mnogi Tržaški žurnalisti, Gosp. Julij Poljak, zastopnik ruske firme, je vse te goste fino pogostil, tekkel je tudi šampanjec.

Tržaške novosti:

Kolera v Trstu. — Ta bolezen je s začetkom meseca oktobra, mesto da bi bila ponehala, še hujske postala; od sobote opolnoči do nedelje opolnoči je v mestu zbolelo za kolero 10, v predmestjih 1, od nedelje do ponedelka 11 v mestu, 1 v predmestjih, od 4. do 5. je zbolelo 11 v mestu in 7 v predmestjih; denes zjutraj pa je nekda zbolelo uže 6 za kolero. — Kolera se je zdaj prijala bolj mesta in še celo v hiši ubožnih so bili nekateri slučajji; prišla je tudi mnogo otrok. V okolici pa je zdaj kolera skoro popolnoma nehala. — Novo vino in mnogo sadje je najbrže tudi kaj krivo, da se je zdravstveno stanje v Trstu zopet poslabšalo. — Te dni, posebno v nedeljo se je po okolici kljubu vsej prepovedi, spilo velike množine novega vina, žalostno je tudi, da tako malo zbolelih ozdravi, od 700 in čez dosedaj zbolelih za kolero, ozdravilo jih je komaj 227 in ta razmera čedalje neugodnejša postaja. Pri teh razmerah se pač ne more znati, kdaj se odprejo šole v Trstu in kdaj bo mogoče odpreti slovenski otroški vrt.

Samomor. V ponedelk opoludne so v Hotel de la Ville našli v postelji mrtvega nekega lekarničarja Bernarda Rose iz Maribora, še le 26-letnega moža. — Bival je v Trtu v omenjenem hotelu uže pet dni in se je, kakor je komisija konstatirala, zastupil s ciankalijem.

Policijske. Novo vino je nekega Lorenca S. v Šklednji tako segrelo, da bi bil kmalo nekega fakina z nožem zaklal; zaprli so ga; enako so storili tudi z dobrotnico Rezo S., ki je pretepla in razpraskala deko Ivano Delak; v Šklednjo so aretirali tudi nekega domačega štu in 17-letno malo pesterno, ki je vkravla gospodaru, nekemu Mateju Godini f. 30 gotovine in nekoliko drugih stvari v vrednosti f. 17. — Zaprli so trgovskega pomočnika, nekega Ivana Petenini, ker je gospodarju vkradel 45 gld., 16-letn. peka Josipa Budala, rojenega v Komnu, ker je vkradel drugemu peku uro in nekaj obleke in trgovskega pomočnika Antona Grassi, ker je na cesarjev god na javnej ulici proti našej državi zabaljal in živio klical Italiji.

Porote v Trstu. (Uboj.) 1. t. m. je stal prea porotno sodbo petdesetletni neozženjeni delavec Jos. Znidaršič, doma iz starega grada (Pisincechio). Zatožen je bil hudodelstva uboja, ker je 23. avgusta t. l. v Kozini delavcu Valentinu Kocijančiču dal tako zausnico, da je ta padel na glavi se tako pobil, da je vsled tega kmalu umrl. Porotniki so na podlagi podatkov iz razprave z 6 glasovi proti 6 glavno prašanje zanikali. Vsled tega je bil zatožene oproščen zatožbe hudodelstva uboja. Pa znani Jajdič?

Izneverjenje v uradu. Zarad tega hudodelstva se je imel tudi 1. t. m. pred porotno sodbo zagovarjati 52letni, v Trstu rojeni, omoženi kontrolor mestne bolnišnice Ivan Koller. — Zatoženi je bil uže več let kontrolor v mestnej bolnišnici ter je imel 1300 letne plače in 200 gld. doklade za stanovanje. Kakor tak si je v več letih prisvojil 15.335 gld. in 96 kr. iz novcev, katere je prijel za bolnike in za upravo. Koller sicer trdi, da si je prisvojil le 3000 gld., drugi novci pa so zgolj, da sam ne ve, kako. — Porotnikom se je dalo glavno prašanje: izneverjenje v uradu, katero so vsi pritrdili, prašanja glede znamenj izneverjenja pa zanikali. Vsled tega je bil zatoženi le zarad hudodelstva izneverjenja v uradu v dveltno teško poostreno

ječo obsojen. — In tako so bili v enem tednu trije višji uradniki tržaškega magistrata, ki so skupaj izneverili blizu 100.000 gld. v ječo obsojeni. Škodo in troške za preskrbovanje teh hudodelcev v ječi, to se ve, morajo pa nositi davkoplačevalci. Ali take prikazni niso jasna priča, da je na tržaškem magistratu marsikaj gnjilega? Leta in leta se iz denarnic krađe, da pregledovalci blagajnic ne pridejo na sled!

V ponedeljek je stal četrti mestni uradnik pred poroto. Anton Vogrich, rojen v Trstu, star 35 let, oženjen, oskrbnik zastavljenega blaga v mestnej zastavljalnici imel se je zagovarjati zarad hudodelstva izneverjenja v uradu. On je uže skoz dve leti zastavljene stvari jemal iz zastavljalnice ter je skrbel za to, da so se še enkrat zastavile. Ko je v drugo zastavljena reč prišla v zastavljalnico, položil jo je na prvotno mesto, da jo je vlastnik mogel rešiti. Denar za drugo zastavo pa je obdržal, tudi je večkrat zastavnino za rešene stvari zase pridržal. Tako je Vogrich izneveril 1041 gld. 30 kr. Vogrich, ki je imel 1000 letne plače in 200 gld. za stanovanje ter je vložil 1000 gld. kavcije, ni tajil izneverjenja ter se izgovarjal s tem, da so ga bolezn i nesreče v rodovini v denarne zadrege spravile. On se je posebno izgovarjal s tem, da ni imel namena škodovati mestnej zastavnici, ker je izneverjena svota popolnoma pokrita z njegovo kavcijo.

Porotniki so z 10 glasovi proti 2 zanikali glavno prašanje, vsled česar je bil zatožene oproščen. Lepa ilustracija tržaških razmer.

Kolera v Istri ponehava, v zadnjih treh dneh je bilo v vsej Istri le 9 slučajev kolere od teh 3 v Poli. — V Reki pa je kolera popolnoma nehala.

Vinske letine. Od povsod v okolici, posebno pa iz Proseka so nam došla poročila, da so letos dokaj izvrstnega vina Prosekarja in tudi črnega mrzantina pridelali. — Prav tako nam dobajajo jako ugodna poročila iz Krasa, posebno pa iz Istre, kder so v mnogih krajih veliko in izvrstnega vina pridelali. Kupci le na Primorskot!

P. n. gg. naročnikom, ki še niso poravnali svojega dolga, smo pisali posebna pisma, v katerih smo jim naznanili njihov dolg. — Prosimo torej omejnene gg. naročnike, da store svojo dolžnost, ker drugače jim bomo list takoj vstavili.

Borsno poročilo.

Borsa postala je zopet bolj optimistična in bolj živahna, kurzi papirjev so tudi na našej borski postali trdnejši in nek oliko viši.

Dunajska Borsna

dne 5. oktobra

Enotni drž. dolg v bankovcih	83 gld 95 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	84 • 95 •
Zlata renta	116 • 30 •
5% avst. renta	100 • 75 •
Delnice narodne banke	861 • — •
Kreditne delnice	278 • 30 •
London 10 lir sterlin	125 • 50 •
Napoleon	9 • 93 •
C. kr. cekini	5 • 94 •
Kr. državnih mark	61 • 50 •

Poslano *)

Prav ima stari slovenski pregovor: »Človek se med ljudmi zbrusi, kakor kamen na potu.« V listu »Edinosti« št. 76 sem čital dopis iz Koparsčine 20. septembra, s katerim je direktno moja oseba lažljivo in obrekljivo javno napadena. Ker dobro vem, kdo je dal pri domači fabriki prvi in drugi dopis iz Marezige skovati in zakaj? Obžalujem jaz res, ko poznam dobro razmere, če me kdo išče z lažmi pred svetom grdit, kajti laž ima kratke noge. Toda to me silno žali, ko sem že nad 10 let nadžupan Pomjanske glavne občine, ter sem se vedno pravičen, značujen kazal in za svoj narod potegoval. Da se resnica prav spozna, treba je čuti dva zvona; koliko je sola, katera mladini omiko, razumnost in žlahtno srce deli, potrebna, to prinavam, a prav zato sem žrtvoval više od moči. In to dokazujem s tem, da pridobujem prepis iz občinskih knjig, katerega sem si od občinskega tajnika izpisati veleval, kateri se tako le glasi:

RAČUN

šole v Marezigi.

A. Prejemki:	
1. glavnice	f. 315.—
2. v gotovini	f. 109.10
	skupej f. 424.10
B. Izdatki:	
1. glavnica	f. 65.—
2. v gotovini	f. 477.20
	skupej f. 542.20
3. Iz občinske blagajnice se je dodalo	f. 20.—
	vse skupej f. 562.20

Pokaže se tedaj, po odbitih 20 f. iz občinske blagajnice premanjkaja 118 f. 10 kr. Opaziti še moram, da ta premanjkaj bi se pokazal po prejeti obligaciji od 250 f. Ker smo pa denar izdali, predno se je obligacija od 250 for. potegnila, je realni premanjkaj do zdaj 368 f. 10 kr.

Zdaj naj svet sodi, ali je kakšen denar podobne Marezige pri meni; s tem *) Za stvari pod ten. naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava velevala.

tudi ljudem Marezovskim dainje korake zoper mene za boljši letino prihranim. Če se komu blišči, da ne vidi stvari, kakoršne so v resnici, krivde naj pri meni nikar ne išče, ampak tamkej kder je. (Mi vam radi priznavamo Vašo odkritosrčnost, poštenost in narodnost. Toga račun, katerega ste predložili, napravil ga je tajnik. Zato morate biti enake misli kot mi; glavna občina izvolila je 4 pregledovalce računov, ti še vedno čakajo, da bi računa pregledali; dokler jih ne pregledajo in podpišejo, ne morete v tem nič gotovega reči, posebno ko po izrazu tajnika: »sino che sono io Barba Piero vivo, comando mi«, in posneti, da ne vi njega, ampak da on Vas vlada. Ur.)

Pomjan 29. septembra 1886.
Nadžupan
Josip Gonjač.

Št. 615.

Sejem 12. oktob. v Sežani

je visoko namestništvo v Trstu dne 1. oktobra 1886 št. 15.119 dovolilo. Županstvo.

Na obroke! (72-5)

daje pohištvo tapecarije, razno strižno-blago za obroke, ure vsake vrste

M. Coreni

via della Legna št. 1 P. II.

Pohvalna in priporočna od zdravnikov:

Hranilna moka za otroke

Ivana Gritscher

Izdelovana pod nadzorstvom jednega zdravnika

Ta popolni izdelek je znanstveno enak pravej umetnej hrani za dojne otroke; ni preveč sladka in radi tega zelo okusna, prav izvrstno se potaja kot nadomestilo v pomanjkanju materinega mleka za

oddvojene otroke in porodnice. Izvrstna kot ležilo v klorozi, v slabosti radi starosti kakor tudi za bolehaloče v prsih, ki potrebujejo lahke in tečne hrane.

O dobroti tega važnega lečila govore mnoge zdravniške svedočbe in potrdira zdravilnih ustanov. 1-52-

Cena jedne šatulice 38 kr.

Glavna zaloga za Kranjsko in Primorsko pri lek. G. Piccoli »pri Angelju« v Ljubljani. — Zaloga v Trstu pri lekarju G. B. Faraboschi, via Corso, lek. Giuseppe pl. Leitenburg, Piazza s. Giovanni itd.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE

s'occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

a) Accetta versamenti in conto corrente: Abbuonando l'interesse annuo per Banconote

3 1/4 % con preavviso di 5 giorni

3 1/2 % " " " " " 12 " "

3 1/4 % " " a sei mesi fisso

per Napoleoni

2 1/4 % con preavviso di 30 giorni

3 " " " " " 40 " "

3 1/4 % " " " " " 3 mesi

3 1/2 % " " " " " 6 " "

Per le lettere di versamento in circolazione il nuovo tasso d'interesse andrà in vigore a partire dal giorno 15. 25. aprile, 3. 23. maggio, 13. luglio e 13. ottobre a seconda del preavviso.

Trieste 13 Aprile 1886.

BANCO GIRO

abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso chèque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

— Conferma dei versamenti in apposito libretto.

Conteggia per tutti i versamenti fatti a qualsiasi ora d'ufficio la acuta del medesimo giorno.

Assume pel proprio correntisti l'incasso di Cambiali per Trieste, Vignna e Budapest, rilascia loro assegni per queste ultime piazze ed accorda loro le facoltà di domiciliare effetti presso la sua cassa franco d'ogni spesa per essi.

b) S'incarica dell'acquisto e della vendita di effetti pubblici, valute e diviso, nonché dell'incasso d'assegni, cambiali e coupons, verso 1/2% di provvigione.

c) accorda ai suoi committenti la facoltà di depositare effetti di qualsiasi specie e ne cura gratis l'incasso di coupons alla scadenza.

La Filiale della Banca Union

(Sezione Mercè) s'incarica dell'acquisto e della vendita di merci in commissione, accorda sovvenzioni ed apre crediti sopra mercanzie ad essa consegnate, oppure polizze di carico e Warrants. 2-2-20

